

Η αποκατάσταση καμμένων δασικών εκτάσεων (Δρ Θεανώ Σαμαρά, Δασολόγος)

/ [Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=176084>]

Η ικανότητα παραγωγής

Ένα άλλο κριτήριο εκτίμησης είναι η διαφορά ανάμεσα στην υπολογιζόμενη δυνατότητα παραγωγής και την πραγματική ικανότητα παραγωγής. Είναι φανερό ότι όσο περισσότερο απέχει η δυνατότητα παραγωγής από την ικανότητα παραγωγής της θέσης τόσο υποβαθμισμένο είναι το συγκεκριμένο οικοσύστημα. Σε αυτή την περίπτωση η αποκατάσταση και η ανόρθωση θα πρέπει να αφορά κυρίως την ποιότητα και τη ποσότητα της σύνθεσης της παραγωγής του αναπτυσσόμενου κεφαλαίου και της βιομάζας.

Η οικολογική ισορροπία

Τέλος, ένα ακόμα κριτήριο είναι το κριτήριο της οικολογικής ισορροπίας ή της ισορροπίας της κοινότητας. Διαμέσου αυτού του κριτηρίου μπορούμε να ταξινομήσουμε τα οικοσυστήματα στις παρακάτω κατηγορίες:

- Φυσικά, σταθερά αλλά χαμηλής παραγωγικότητας οικοσυστήματα. Είναι τα οικοσυστήματα των παρθένων δασών.
- Φυσικά, παραγωγικά, σταθερά, συμβιωτικά οικοσυστήματα με την κατάλληλη διαχείριση. Τέτοια οικοσυστήματα είναι όλα τα φυσικά δάση της χώρας, που διαχειρίζονται ορθολογικά, με βάση της σύγχρονες αρχές της δασολογικής επιστήμης και τεχνικής. Η έκτασή τους όμως, ακόμη και με τις πιο αισιόδοξες εκτιμήσεις, δεν ξεπερνά τα 15 εκατ. στρέμματα, ποσοστό μόλις 11% της χερσαίας επιφάνειας της χώρας.
- Τεχνητά αλλά σχετικά σταθερά οικοσυστήματα που προέρχονται από αναδασώσεις.
- Τεχνητά, ασταθή αλλά παραγωγικά οικοσυστήματα ταχυαυξών ειδών.
- Ασταθή, χωρίς ρώμη, μη παραγωγικά οικοσυστήματα. Τα οικοσυστήματα αυτά παρουσιάζουν προχωρημένη διαταραχή της οικολογικής τους ισορροπίας και εύκολα μπορούν να οδηγηθούν σε πλήρη αποδιοργάνωση και κατάρρευση. Η έκταση των ασταθών οικοσυστημάτων είναι δυστυχώς πολλαπλάσια των σταθερών και υπολογίζεται σε 70 εκατ. στρέμματα ή ποσοστό 53% της επιφάνειας της χώρας.

Στόχοι της ανόρθωσης

Επειδή μπορούμε να εφαρμόσουμε οποιαδήποτε μέθοδο ανόρθωσης που θα οδηγήσει στην αποκατάσταση ενός οικοσυστήματος, θα πρέπει να καθορίσουμε ξεκάθαρα τον στόχο της ανόρθωσης.

Η αποκατάσταση θα πρέπει να επικεντρώνεται στην αύξηση και στην βελτίωση της σύνθεσης και της ποιότητας του δασικού κεφαλαίου. Σε αυτή την περίπτωση πρώτον χρειάζεται: 1) Άρση των υποβαθμιστικών παραγόντων και τη λήψη μέτρων προστασίας (απαγορεύσεις, ρυθμίσεις) και 2) τη λήψη πιο δραστικών δασοκομικών και διαχειριστικών μέτρων (επιτάχυνση της φυσικής αναγέννησης, συστηματικά δασικά μέτρα σε όλα τα στάδια εξέλιξης).

Επίσης θα πρέπει να κοιτάξουμε να βελτιώσουμε την παραγωγικότητα του εδάφους και γενικότερα της θέσης. Απαιτείται βελτίωση των φυσικών και χημικών ιδιοτήτων του εδάφους με φυσικές μεθόδους όπως η εγκατάσταση εδαφοβελτιωτικών ειδών, η κατεργασία του εδάφους και η χρήση πρόσθετων βελτιωτικών μέτρων (λίπανση, χρήση ψυχανθών).

Ακόμη είναι αναγκαίο να κοιτάξουμε να βελτιώσουμε τις βασικές λειτουργίες του οικοσυστήματος όπως την ελεύθερη ροή ενέργειας, την ανακύκλωση των θρεπτικών ουσιών και την ρύθμιση των εισροών και εκροών του οικοσυστήματος. Μια ακόμα πρόταση είναι βελτίωση της ισορροπίας της κοινότητας των φυτών με την αύξηση της ποικιλότητας και της αποκατάστασης των διαταραγμένων λειτουργιών του οικοσυστήματος. Πρέπει να δώσουμε έμφαση στην διαφορά μεταξύ της παραγωγικότητας και της σταθερότητας ενός οικοσυστήματος. Παράδειγμα οι θαμνώνες αείφυλλων πλατυφύλλων που έχουν μικρή παραγωγικότητα αλλά μεγάλο βαθμό σταθερότητας που οφείλεται στην μεγάλη βιοποικιλότητά τους. Από την άλλη πλευρά οι μονοκαλλιέργειες ταχυαυξών ειδών ενώ έχουν υψηλή παραγωγικότητα έχουν μικρή σταθερότητα.

Για αυτό το λόγο, επειδή η παραγωγικότητα δεν έρχεται πάντα με την σταθερότητα πρέπει να οργανώσουμε ξανά τους δασοκομικούς χειρισμούς και τους στόχους της διαχείρισης. Αντί να προσπαθούμε να πετύχουμε την μέγιστη παραγωγικότητα θα πρέπει να επικεντρωθούμε στην επίτευξη της μέγιστης βιολογικής ισορροπίας. Παράδειγμα το να αφήσουμε μερικά γέρικα και κουφαλερά δένδρα μέσα στο δάσος δεν έχουμε σημαντική οικονομική ζημιά αλλά έχουμε σημαντικά βιολογικά οφέλη (τα δένδρα αυτά αποτελούν καταφύγιο και κατοικία για πολλά είδη της άγριας πανίδας).

[Συνεχίζεται]